

موت اختیاری در رساله الاصول العشره

شیخ نجم الدین کبری

علیرضا جوانمردی ادیب*، دانشجوی دکتری فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی
عبدالرضا مظاهری، استاد عرفان اسلامی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی

چکیده

بیر طریقت و نیز کوشش خویش «تولد ثانی» بیابد، پس از پیمودن منازل و مقامات معنوی متخلق به اخلاق الهی میگردد و در اوج این حیات به «مقام وصول و فنای در حق» که بالاترین معنا از معنای توحید است، دست می‌یابد.

اساس بودن «موت اختیاری» در این رساله، علاوه بر اذعان ابتدایی شیخ، بخوبی از اصرار وی در خلال توضیح اصول دهگانه با واژه «خروج» و نیز مقایسه این نحوه خروج با «موت طبیعی» پیداست، لذا در پیوند موت اختیاری بعنوان اساس طریقه شطار با اصول دهگانه میتوان گفت که شیخ نجم الدین براساس آموزه‌های رساله الاصول العشره نه تنها از یک موت و تولد اختیاری بلکه از چندین موت و تولد اختیاری دیگر متناسب با هر منزل و مقام سخن بمیان آورده است.

در نظر شیخ نجم الدین کبری «حیات حقیقی»، همان «حیات معنوی» است؛ حیاتی که برون رفت از ظاهر بسوی باطن، فنا شدن در حق و بقا یافتن به بقای او، و نیز بازیافتن حق است در هر آنچه که رنگ و نامی از هستی و زندگانی دارد. وی که از جمله پیران طریقت است، با توجه به یافته‌های خویش در این حیات معنوی به نگارش رساله الاصول العشره پرداخته تا به دستگیری و ارشاد سالکین بپردازد. او در این رساله با بهره‌گیری از آموزه‌های وحیانی و نیز بکارگیری سنت پیامبران و اولیای حق، دستور العملهایی را برای سالکینی که قصد دست یافتن بدین مرتبه از زندگانی را دارند، وضع نموده و طریقه مختار خویش را «طریقه شطار» نامیده که بر پایه «موت اختیاری» است و دارای اصول دهگانه توبه، زهد، توکل، قناعت، عزلت، ذکر، توجه، صبر، مراقبه، رضا میباشد.

کلید واژگان

الاصول العشره

نجم الدین کبری

موت طبیعی

طریقه شطار

تولد ثانی

موت اختیاری

موت اختیاری سالک از «توبه» آغاز میگردد؛ این اصل نه تنها «سر آغاز تولد ثانی» است بلکه «شرط لازم ادامه حیات معنوی» نیز هست، بدین نحو که سالک پس از ادای حق هر مقام، تا رسیدن به مقام توحید حقیقی از هر منزل و مقامی بوسیله توبه بدر خواهد شد. چنین سالکی که توانسته با عنایت حق تعالی و ارشاد

(نویسنده مسئول) *Email: javanmardiadib@yahoo.com

تاریخ تأیید: ۹۴/۳/۱۶

تاریخ دریافت: ۹۳/۱۱/۵